

Indicația, Administrația și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrierile necronate nu se pri-
mesoc. Manuscrisurile nu se re-
trănuță!

Biroaurile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primese în Viena
Bukureșt, Haasenstein & Vogler
(de la casa), Henrich Schickel, Alois
Ewald, K. Duka, A. Oppel, J. Dan-
enberg; în Budapeșta: A. V. Gold-
berger, Anton Mezel, Eckstein Bernat;
Frankfurt: G. L. Dausbe; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o seriă
gazmondă pe o coloană 8 cr.
și 80 cr. timbru pentru o pu-
blicitate. Publicări mai dese
după tarifa și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
seriă 10 cr. v. a. s. și 50 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LIII

„Gazeta” este în fiecare zi
Abonamente pentru ANULU III:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumă la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrația, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un esemplar 5 cr. v. a. s. și
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 117.

Brașov, Sâmbătă 26 Maiu (7 Iunie)

1890.

Brașov, 25 Maiu st. v.

Peste de ce zile se va întruni în Sibiu un congres al Sașilor ardeleni (Saschentag). Publicăm mai jos invitarea la acest congres, care este datată din Sibiu, este adresată către toți alegătorii dietali sași și este subscrisă de vre-o trei sute de fruntași sași din toate orașele și ținuturile locuite de Sași.

Este vorba în invitare de revizuirea programei naționale săsești, precum și de aceea ca să se dea o mai mare îngrijire în viitor lucrării interioare pentru consolidarea poporului săsești pe tărâmul economic, social, pe tărâmul administrației în comună și în municipii, precum și pe tărâmul culturii spirituale.

Câteva articuli apăruti în „Sieb. d. Tageblatt” din Sibiu au dat impuls la această mișcare.

Foia națională săsească accentuează necesitatea de a se afla o modalitate, ca toți Sașii fără deosebire de partid să conlucreze în unire, pentru desvoltarea și întărirea elementului săsești, cel puțin pe celelalte tărâmură, decât nu se pot unii pe tărâmul politic parlamentar.

În dietă sunt reprezentate treisprezece cercuri electorale săsești prin deputați sași, cari fiind desbinați între sine, aparțin la trei partide. Cercurile electorale: Sighișoara, Bistrița, Cohalm, Agnita și Orăștia au ales deputați guvernamentali, unul din deputații sași aparține partidei opoziției moderate, er ceilalți nu fac parte din nici o partidă, ținându-se încă de programa națională săsească, care a stabilit ca deputații naționali sași să nu între în nici una din partidele dietale existente.

E vorba acum ca să se delatureze acest punct al programului, care a produs cele mai mari încordări în senuș Sașilor și lă-

sându-se liberă fiecărui cerc electoral de a decide, cărei partide se se alătore deputatul său, să se facă o încercare de a unii pe toți la o lucrare comună intensă, aici acesă, pe tărâmul economic, social, comunal, bisericesc și școlar.

Sașii au ajuns în cele din urmă la cunoștință, că acțiunea deputaților lor în dietă, mai ales așa divisați cum sunt, nu le aduce nici un folos, că situațiunea devine pe di ce merge mai dificilă și periculoasă, și că acum numai unindu-și forțele pe toate tărâmurile, ce le mai stau deschise, pot, printr-o lucrare serioasă, să aducă folose pozitive poporului lor și să lă ferescă de totala destrămare și desorganizare, ce lă amenință.

Adevărat, că această nisuință de a unii pe Sași pe tărâmul economic, social și cultural, lăsându la o parte cestiunea atitudinii politice a deputaților lor, ca o cestiune „secundară”, învâlvă un fel de renunțare la acțiunea politică a națiunii săsești pentru viitorul cel mai apropiat.

Din cauza acesta pressa ungurescă guvernamentală aprobă procederea conducătorilor sași și ideile desfășurate de organele naționale săsești. Le place celor delă putere să audă, că Sașii nu mai vor să facă deosebire între aceia, cari sunt de sine stătători, și între cei ce merg cu guvernul.

Un astfel de curent — își gândesc guvernamentalii unguři — poate fi numai folositor pentru noi, căci la viitorile alegeri vom cuceri mai ușor și celelalte cercuri electorale săsești, cari până acuma s’au ferit de atingerea cu noi.

Dela 1867 încôce, din timp în timp, Sașii ardeleni au suflat puțin câte puțin în retragere în ce privesce politica lor națio-

nală, așa că temerea nu este neîndreptățită, că din tréptă în tréptă — von Stufe zu Stufe — vor ajunge a nu mai figura de loc ca factori politici de sine stătători în această țără.

Contrariilor noștri comuni fără îndoielă le-ar plăcea așa ceva, der noi, cu toate că ne bucurăm de curentul, care se manifestă în sinul Sașilor spre a’și uni forțele naționale în intru, am trebui să regretăm în interesul cauzei comune o astfel de aparițiune, care în cele din urmă ar servi numai partidei guvernului spre folos și întărire.

DIN AFARĂ

Convorbirile lui Bismarck.

În zilele trecute a apărut în ziarul „Hamburger Nachrichten” un articol scris precum se dice de însuși principele Bismarck, în care se adevăresc pe deplin convorbirile ce le-a avut fostul cancelar german cu corespondenții ziarelor franceze și rusești. Etă ce scrie foia germană:

Creatorul imperiului german i-se face imputarea, că a onorată cu încrederea sa pe „inimicii imperiului.” Bănuiala cuprinsă în această imputare ar fi inoportună a o pune în discușiune; poporul german își va întorče fața dela ea totu cu același sentiment, cu care a trebuit s’o întorče dela atâtea înviniri ridicate în pressa germană în potrirea acelu bărbat, care în întraga sa viață glorioasă a lucrat ca un om fără păreche pentru patria sa, guvernată de el într’o epocă istorică a lumii, scoțînd’o din neactivitate și din imbecitățire, ridicând’o la unitate, prosperare și mărire și făcend’o în același timp cea dintăiu putere în Europa. Abia credem, că principele Bismarck, în starea sa de față, să fi putut face imperiului german un serviciu mai mare decât prin aceea, că a pus în poziți pe corespondenții acelor foi distinse, în care se agitază la neîncredere față cu scopurile pacifice ale Germaniei, ca prin împăr-

tășirile leale, lămurite și prin esplicările competente și asigurările de pace ale principelui Bismarck, să lămurescă pe poporele duse în rătăcire asupra adevăratelor intențiuni de pace ale Germaniei. Nu trebuie să ne îndoim un moment, că primirea publiciștilor streini în Friedrichsruhe este un adevărat folos pentru cestiunea păcei și că pe Bismarck tocmai motivul acesta l’a condus, când i-a primit. Cu cât mai mult se pregătesc partida franceză de războiu, cu atât mai folositoare și mai necesare sunt astfel de măsuri profilactice, și cu atât mai importantu lucru este, decât partidele păcei de ici și de colo se întăresc. Numai cel ce voiesce războiul pôte să se simtă atins de urmările binefăcătoare ale convorbirilor principelui Bismarck.

După acestea foia din Hamburg citează următoarele rânduri ale foiei rusești „Novoje Vremja”: Din timpurile lui Luther încôce n’a avut Germania un om asemenea lui Bismarck. Ore lucrarea lui fi-va așa de durabilă ca a lui Luther? La totu casul poți să te îndoiesc în el, der atâtea e sigur, că vântul lui Bismarck chiar și în retragere e de mai mare valoare decât al multor băbați de stat europeni, cari de fapt sunt în oficiu.

Ducele de Orleans grațiat.

Telegramele din Paris sosite de curendă spun, că ducele de Orleans a fost grațiat. Scimă ce mare svonu a produs micul incident de astă ernă petrecut în Paris cu ducele de Orleans. Republicanii mai ales dedeau o mare importanță venirii ducelui de Orleans în Paris și o considerau ca un pericol pentru Republică, deci ca să încunjure lucruri neplăcute guvernului Republicei a pus mâna pe ducele și l’a arestat. De atunci însă s’au petrecut multe în Francia. Partidele monarchiste s’au apropiat de cele republicane, fiă și numai cu un pas, și boulangismul cădutu a născutu în guvern convingerea, că ținerea ducelui și mai de parte în arest ar fi un lucru fără de înțeles. Carnot deci a subscris în zilele trecute actul de grațiere și deja Mier-

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

(11)

Paulu Sudram.

Novelă, de H. Tharau, trad. lib. de Julia.

„Era pe timpul când mă supusei îndemnărilor tatălui meu de-a mă reîntorče erăși la Roma pentru completarea studiilor mele. Mi era greu a-lă lăsa singur în pustia casă, der el se desbrăca de ori ce egoism când era vorba de binele altuia, și și ascundea simțmintele lui de durere, și cu o manieră aprôpe veselă mă silia să plec. Astfel mă reîntorchei la iubita mea artă, și asta-mi era destul mie ca unuia ce aveam asemenea scop în viață, atunci când prin trădarea ori nesinceritatea ômenilor am fost înșelat în totu ce am avut mai sfânt. Arta-mi era singura ancoră a mântuirii, de care să mă pot prinde, pentru-ca în mijlocul popului tempestății să fiu ferit de desoperare. Ce s’ar fi ales ore de mine, decât nu mi-ași fi avut ocupațiunea și ochiămarea, la care mă puteam reîntorče,

și căreia de aici înainte m’am devotatu cu totul.

„O reflecșiune însă mă urmărea vecinic în vechia mea activitate, un cugetu deosebit de celelalte mă chinua la început, ba și mai târziu: eu adecă eram convins de deplin, ca și când ași ved-o cu ochii mei proprii, că Margareta e nefericită. Eu cunoșeam caracterul ei ca pe al meu propriu și sciam sigur, ce motive au îndemnat’o și în ce rătăcire a fost aruncată. Sciam însă și aceea, că nu-i vor pute lipsi pocăința și pătrunderea lucrului, că ea va trebui să vină în curend la convingerea, cătă de amar s’a înșelat. Gândurile acestea mă frământau așa de mult, încât în nopțile de nedormire ori în mijlocul ôrelor de ocupațiune, credeam că o aud strigându-mi numele cum o făcea în copilăria ei, când deslega vre-o enigmă copilărescă. Inșă ce-mi ajutau acestea? Ea însă și și-a hotărît sôrtea, ea a respins mâna ce ar fi scutit’o și apêrat’o în totă viața ei, care acuma nu o mai putea ajunge.

„Astelă trec erăși un an și când

cătră sfîrșitul aceluia mă pregătiam de-a mă reîntorče în patriă, plecarea mea fi accelerată prin scirea despre îmbolnăvirea tatălui meu. Puterile lui, după mórtea mamei mele, scădură pe încetul cu desevîrșire, însă el n’a aflat de bine să mă încunoscințeze despre acesta, ca să nu-mi mai intrerup erăși studiul. Eu sosii încă la timp, ca ultimele săptămăni ale vieții lui să i-le încunjur cu iubire și să-lă ved întrând în vecinica odihnă.

„Orfan și fără de patriă, nu mă mai reținea nimic în țera mea de odinôră. Erăși m’am reîntorsă cătră sud, și petrecui un an în Grecia și în Orient și apoi încă-odată percursei Italia și Elveția, căutând să-mi hotărăsc un domiciliu în sfera mea de activitate. Deră unde să mă întorc? Pentru ce să mă determinez? Lumea mi părea atătă de pustă, și un loc mai nepretinos ca celalaltu.

„Cu o jumătate de an înainte, am primit scirea despre mórtea tatălui Margaretei. Astfel era rupt și cel din urmă fir ce mă lega de patria mea.

Atunci mă întâmpină într’o depărtată vale a Elveției o scrisore, care de săptămăni întregi m’a căutat în toate marginile țerei, și pe care adresa, scrisă cu o negră alburiă și cu o mână grabnică, abia mai era legibilă din cauza multor stampile și observări ale funcționarilor de poște. Cu toate astea însă eu o recunoscu, și pe când rupeam plicul, mi-se părea, ca și când strigătul, care fără încetare mă urmăritu pretutindenea, acum ca nici-odată e mai rugător, și resuna mai cu suspin: „Paulu, Paulu! ajută-mi, vină la mine!” Conținutul epistolei era totu așa. Margareta se reîntorče la mine în cea din urmă lipsă a ei. Ea se simția aprôpe de mórte, și doria ca încă-odată să mă mai vadă, să primesc ertarea mea și să-mi încredințez unicul ei tesauru prețios. Acesta era dorința moribundei er tesaurul unicul ei copil.”

Încă-odată mai încetă Sudram pe un moment. Margareta se sculă și cu ochii mari și înspăimântați sta ea înaintea lui, palidă și tremurând.

curi în săptămâna acosta, spunu diarele din Paris, i-s'au deschis ducelui de Orleans uşile închisorii din Chairveaus și în cel mai mare secret a fost dus la hotarele elvețiane însoțit de Dellebe. E probabil, că ducele va merge în Anglia. Se dice însă, că actul de grațiere nu va fi publicat în monitorul oficial.

Francia și Rusia.

O telegramă din Petersburg anunță, că din incidentul descoperirii anarhiștilor în Paris ministrul rus Durnovo a făcut o vizită ambasadorului francez din Petersburg. În cercurile curții rusești e mare bucuria și îndestularea față cu acest semn de prietenie călduroasă între Rusia și Francia, manifestată evident de către poliția franceză prin atitudinea sa leală față cu Rusia, cu ocazia ultimului incident cu Nihilistii. Folia rusescă „Grajdanin“ declară, că guvernul francez dă despre această prietenie strinsă fapte palpabile prin simpatia ce o manifestă față cu Rusia. Deja puntea apropierei e făcută și forma de guvernare a celor două țări nici că poate să mai formeze obiect de discuție.

SCIRILE DILEI.

Noua cale ferată vicinală Dez-Zelau se va preda comunicației în luna Septembrie a. c., spune „Kolozsvár“.

Târgul anual de primăveră ținut deunăzile la Saschiză a fost bine cercetat de cumpărători și vânzători. Vitele s'au vândut cu prețuri bune. Au fost duse la târg vreo 7500 de vite, din cari s'au vândut 2300. Târgul de marfă însă a fost mai slab ca de obicei, din cauza puținilor cumpărători. Cei mai mulți industriași au fost din Sighișoara și Agnita.

Dar. M. Sa monarchul a dăruit din cassetă sa privată 100 fl. pe seama comunei bisericesci gr. or. din Făget.

Porci sălbatici în sat. În comuna Straja de lângă Alba-Iulia au împușcat maiorul Poklosy și alți doi vânători un porc sălbatic și o scrôfă dintr-o cetă ce-o răscoliseră și o alungaseră în sat. În apropierea satului își mai are culcușul o scrôfă cu purcei. Vânătorii o pândesc să-i dea de cap.

Dinți înghițiți. De curând se duse o femeie la medicul dentist din Cluș, Dr. Rudas, cu gura deschisă ca cum ar fi fost apucată de spasmuri. Prin semne îi dete medicului a înțelege, că i-s'au înghitenit ceva în gât. După o lungă și chinuitoare operațiune îi succese medicului a scote dinții cei falși ce și în-

ghițise și cari se afundaseră până la deschiderea stomacului. După operația istorisi femeia, că a venit din Viena la o vizită și la dejun și-a înghițit dinții, cari nu erau destul de bine înțepenți în gură.

N'au ce lucra! E vorba de o afacere de onore între deputații Csatar și Gajari, cel din urmă redactorul lui „Nemzet“. Patrioții s'au certat în cameră cu ocazia debaterii regalilor. Gajari a scris în „Nemzet“ falsu asupra discuției vătămându-l pe Csatar, care a declarat, că se va răfu cu Gajari și apoi rugă pe contele Karolyi Gabor și pe deputatul Hentaller Lajos, să ceară satisfacția dela Gajari. Karolyi și Hentaller provocară în numele lui Csatar pe Gajari. Răspunsul acestuia a fost, că-și va face declarația în decursul ședinței camerei. Mulți dintre guvernamentali voiau să-l desminte pe Gajari dela primirea provocării, dăr în fine el s'a hotărât să primescă provocarea. După acestea Gajari și-a luat secundanții pe deputații contele Tholdy și br. Rosner Ervin. Secundanții au hotărât duelul cu pistolul la depărtare de 30 de pași, schimbându-se câte un glonț cu înaintare de 5 pași. Duelul s'a petrecut alaltăeri la 9 ore. Duelanții au schimbat câte un glonț fără a se nimeri; dăr nici nu s'au împăcat.

Defraudarea dela societatea istorică ungerescă din Pesta, despre care am amintit, fiind de vreo 40.000 fl., societatea a cerut execuția pe averea imobilă rămasă după sinuciderea defraudatorului, a casierului societății Balthazar Bela. În urma recursului moștenitorilor, tabla r. a respins cererea societății, deorece după § 227 al legii de execuție, acesta se poate ordona numai în contra funcționarilor erariului, fundațiilor publice, municipielor și comunelor, însărcinați cu administrarea averii, pentru acoperirea pretențiilor administrației, pe când societatea istorică, ca societate privată, nu poate fi cuprinsă sub această noțiune. La 12 Iunie societatea se va ocupa în adunarea generală cu cesțiunea averii.

Furt. Din Timișoara se scrie, că în 2 Iunie, în ziua mare, nisece hoți au pătuns în locuința restauratorului casei militare Illits și au furat 1700 fl.

Invitare. Comitetul „Reuniunii femeilor române din Arad și provincii“ invită la petrecerea de joc, ce o va aranja la 31 Maiu v. (12 Iunie n.) 1890, cu ocaziunea adunării generale ordinare, în sala din „Pădurea orașului“ și în favoarea fondului său propriu, destinat pentru înființarea și susținerea unei

școle române de fete în Arad. Inceputul la 8 ore seara. Bilete pentru familie 2 fl., pentru persoană 1 fl., se pot căpăta în Arad la cassiera reuniunii D-na Rhea S. Ceantea, (strada Uj-terem Nr. 6a.) ér seara la cassă. Ofertele mărinoșe se primesc cu mulțămire și se vor da publicității. — NB. Damele sunt rugate a se presenta pe cât se poate în costum național român, seu în vestiminte de Creton.

Presă germană despre Unguri.

Din articolul de alaltă-eri al „Gazetei“ cetitorii noștri știu, de ce simpatii se bucură asupra națiunilor maghiare din acest stat.

Drept răspuns alu telegrami biroului telegrafic din Pesta, ce ni-s'a trimis alaltă-eri, aducem nouă declarații, ce le fac cele două diare „Kreuzzeitung“ și „Volkszeitung“, care răspund lui „National Ztg.“

„Kreuzzeitung“, diar conservator, dice, că decă cei dela „Nat. Ztg.“ arti sci cine este bărbatul, care a scris articolul privitor la venirea Maghiarilor la Berlin, „Nat. Ztg.“ ar deveni obiectul unui risu general. Mai departe „Kreuzzeitung“ își susține declarațiile sale asupra cesțiunei dicându, că decă cei din Berlin de aceea vreu să întâmpine cu ospitalitate pe Maghiari, fiind-că sunt locuitorii unei țări, ce face parte din tripla alianță, atunci și Cehii tineri ar trebui întâmpinați cu ciocniri de pahare când ar avé voia să vină la Berlin, pentru-că și inimicii triplei alianțe trebuie primiți cu ospitalitate tocmai pentru ca să piară din ei ura față de această alianță. În Boemia s'a făcut planul să se aranjeze o excursiune la Constanța, unde Huss a fost ars pe rug. La reîntorcere — dice, „Kreuzzeitung“ cam ironic la adresa Maghiarilor — n'ar fi réu să dea o raită și prin Berlin. „Kreuzzeitung“ s'firșese cu aceea, că demonstrațiile de simpatie față cu Maghiarii sunt lipsite de ori ce însemnătate.

„Volkszeitung“, diar social democratic, scrie, că numai omenii lipsiți de ori-ce sentiment de onore în cesțiunile internaționale pot dori, ca persoane oficiale să privească fiă ce cetă de Maghiari, ce vine în Berlin. „Volkszeitung“ nu crede, că primarul capitalei s'ar dejosi la o astfel de faptă și amenință pe toți funcționarii orașenesci, cari s'ar lăsa a fi folosiți la un astfel de „humbug“, că'i va acusa în public cu aceea, că pătază onorea capitalei imperiului german. Iur'unu număr mai nou, după cum spune o telegramă din Berlin, diarele „Kreuzztg“, „Vltzg.“ scriu mereu privitor la excursiunea Ungurilor la Berlin. „Volkszeitung“ intr'unu articol intitulat „Sfârșitul ispitei“ își exprimă

bucuria, că anuarul capitalei imperiului german va fi scutit de a se însemna în el un episod necinstit. „Kreuzzeitung“ dice, că articuli săi scriși asupra acestei afaceri au fost tipăriți în ediții separate și trimiși de către „Allgemeine deutsche Schulverein“ tutorilor familiilor de frunte și persoanelor cu vedă din Berlin.

„Egyetértés“ ne spune, că arangiatorii în număr de 50 ai excursiunei au ținut er după azed o conferință, în care s'au consultat asupra celor ce au de făcut față cu lecția ce li-o dă presa independentă din Germania, ba după cum cetim în „Neues Pester Journal“, ei vor lua hotărârea de a nu merge la Berlin.

Congresul săsesc.

În diarele naționale săsesci s'a publicat următoarea invitare la congresul ce are să se țină pentru revisuirea programului național săsesc:

Indiferența, ce crește în mijlocul nostru, în contra muncii pe tărîmul vieții publice, a făcut pe subscrișii a lua hotărârea, d'a convoca o adunare de alegători dietali din toate cercurile săsesci, pentru a se debate asupra mijlocelor și căilor ce duc la reîntărirea poporului nostru.

Programul național săsesc făcut în 5 Iunie 1872 de către congresul săsesc din Mediaș și programul pentru alegerile dietale stabilit, ca o dezvoltare a aceluia, la 8 și 9 Iunie 1881 în Brașov de către comitetul central al partidei populare săsesci, au nevoie de a fi revizuite în mai multe direcțiuni. Unele dispozițiuni din ele au fost ajunse și întrecute de timp; afară de aceea amândouă stabilesc directive numai pentru atitudinea deputaților săsi în dietă, pe când lucrarea mai importantă pentru poporul nostru, fiindcă avea să acorde loc mai liber, pentru a-și dovedi puterea sa în afară de dietă pe tărîmul economiei, vieții sociale, self-guvernamentului în comună și municipiu, și culturii spirituale, a fost lipsită de o regulare, care să arete ținta și să aibă un plan. Acest lacună și pentru poporul săsesc forte jignitoare, deorece suntem avisați — după organizarea partidei noastre — a primi impulse pentru activitatea noastră publică de regulă de la deputații dietali săsi și viața noastră publică, după cum a fost atitudinea deputatului dietal, a fost în trecut deșteptată ori a slăbit, seu eventualele discordii între deputați s'au transplântat asupra cercurilor electorale și au paralizat, spre paguba intereselor noastre comune, conlucrarea ce se sêvêria cu bucuria de poporen în reuniuni, în cor-

„Copilul ei?“ abia pronunța ea acest cuvânt. „Copilul ei și — al lui! nu al tău, nu copilul tău?! O tată, tată!“

Suspînându se aruncă ea la picioarele lui, el însă o ridică și o strinse la sênul său, strigându cu patimă:

„Și totuși a mea, a mea în eternă!“
Ei rămaseră tăcuți în pozițiunea acasta un timp îndelungat. Fiă-care putea auți palpărită inimei celuilalt. După aceea Margareta éráși își ocupă locul ei de mai înainte și, ținându mâna ei în mâna lui, Sudramă continua mai departe:

„Cu grôză observai eu, ce lungu timp a fost scrisoarea pe cale, și calculam depărtarea, ce mă despărția de aceea, care imi cerea acest ultim ajutor. Prin ce ore singuratic de suferințe va fi trecut de atunci? Prin câte chinuri de neimplinite dorințe? Eu uitasem în momentul acela totă nedreptatea, ce mi-a causat o dênă, totă trădarea ei! Ea deveni pentru mine éráși Margareta, micuța Margareta de odinioară, care mi deschidea brațele și căreia trebuie să-i alerg într'ajutor peste țări și mări. Cum

mi-a dat ursita, ca în cei din urmă ani să fiu sbicuit éráși de mii de grôznice cercări, să alerg ziua și noptea departe, departe! Totu ce mi-a rămas era, că o aflai în viață, că trăese încă. Ea, pe care o vedusem mai în urmă în grațioasă ei inocență a juneții, sub acoperișul scutitor al tatălui ei, ea, mi-résa mea, acum o aflai éráși, dăr părăsită și înșelată soția a altuia, neputincioasă și îmbetrănită în flôrea anilor săi, o flôre ruptă, aprôpe vestejită, o moribundă într'unul dintre cele mai misere unghiuri ale lunecosei sérăcii, căreia i-s'ar potrivii mai bine numele de speluncă.

„Numai câte-va ore, abia o jumătate de di ne rămase pentru istorisirea tuturor celor ce trecu peste sufletele noastre. Eu imi închipuiam adese-ori cum ne va fi revederea, cum după ani lungi cărarea noastră éráși se va întelui, și mă întrebam, că ore fără de amărăciune fi va ea întâmpinată din partea mea, că ore puté-mé-voiu reținé, ca fără de reproșe să-i stau față în față. O, dăr cât de altfel s'a întâmplat de cum gân-

deam! Eu vedui urmele unei nespuse suferințe pe fața ei, simții, cum mâni recite se încheștară pe ale mele, cum o voce stinsă mă rógă, să nu mă depart, ci s'o ascultă până în fine.

„Sufletul meu era frânt de compătămire și durere. Era ca și când emoțiunea revederi ar rechăma isvorul de viață fiă și pentru un scurtu timp. Palidele-i buze mai putură încă, deși cu intrerumperi dese, să mi împărtășescă trista ei relație. Ea era o veche și adese-ori audită melodiă a nebunelor fantasi din junețe, de pasiuni pentru petreceri și vanitate. Lingușitorului îi succese a prinde în cursa lui pe inima ei ușor credetore, căreia care în curând se schimbă în cel mai greu lanț al sclăviei. După spusele ei nici nu trecu primile săptămâni ale căsătoriei, când se și deșteptă în ea amara desamăgire. Acesta era numai inceputul umilirilor și măhurilor.

„O teribilă iconă mi desfășură ea înaintea ochilor, o iconă de o grôză infernală, de o nemărginită crudime, de o parte, și de desperătoare suferință, de altă

parte.

Din întrecuta copilă de odinioară, ea deveni o rușinosă și înspăimântată femeie. A fost o grea lovitură pentru planurile soțului ei împrejurarea, că dela început el nu pută căpeta proprietatea soției sale și ea a trebuit să respătască acestu refuz. El însă nu s'a reținut nici-odată de a risipi cu mult mai mult decât i-ar fi fost iertat și totdeuna cu presupunerea, că decă va ajunge la extrem. tatăl Margaretei nu lăsa în glod. Când însă după mórtea aceluia Margareta într'adevăr căpeta proprietatea acasta, abia îi ajunse ca să potă îndestuli pe cei mai urgenți creditori.

De aici încolo fu totu mai treptat coborișul. Proectatul diar german fu scos de alții, totu de aceeași formă efemeră. După speculațiuni urma înșelătorii și după acasta rușine și fugă. Tinera și nefericita femeie se vedu numai cu copila ei, abia de vre-o câteva luni, și cuprinsă de un morbu omoritor, singură în țără streină, delăsată și fără mijloce.

(Va urma.)

purile reprezentative comunale și municipale.

Socotimă, că e urgentă necesitate a lăsa la o parte ceea ce e ajuns și în trecut de timp, a ne lua ca țintă a lucrării reformatoare în viața noastră internă, ce se ne împintene reciproc, ceea ce ne e comun și ne unesc, ăr ceea ce ne turbură lucrarea și ne separă, să ținem departe de noi.

De aceea alegătorii dietali din toate cercurile locuite de Sasii sunt invitați la o adunare în Sibiu, ce se va ține Marți în 17 Iunie 1890, după amiază la 3 ore, în grădina Hermann, ori a face să fie reprezentați prin bărbați de încredere.

Convocarea e datată din Sibiu și e subscrisă de mai multe sute de alegători din Brașov, Sibiu, Reghin, Săseșu, Gîrbova, Șura-mare, Sebeșu, Cisnădia, Mediașu, Cohalmu, Șinca-mare, Codlea, Bradu, Nocrigiu, Agnita, Saisu, Lechința, Bistrița, Sânpetru, Vurmlacu, Gușterița, Poldul-mare, Mercurea, Orăștia, Rechișdorfu, Cristianu, Hălhi, Giertanu, Daia, Șulenbergu, Roșia, Nou, Archita.

Ellenzekiane.

Sub titlul „D-lu Fridrich Acker“, scrie „Ellenzek“ din Clușiu:

Primarul din Orăștia nu scie, precum se pare, că toastele oficiale la un pranz festiv se obișnuiesc a se ține în Ungaria în limba maghiară și că se cade a-le rosti în această limbă. D-lu Acker a făcutu o excepțiune, căci la pranzul festiv după deschiderea expoziției industriale din Orăștia a toastat pentru „fișpanul“ cu cuvinte germane atât de frumoase, încât numai fiorii reci i-a cuprinsu spinarea bunului George Pogany. Maghiarismul, care a luat parte la serbare, lucru natural e a fostu foarte neplăcutu atinsu de infalibilitatea germană a d-lui Acker. Veđi bine, că d-lu Acker ar fi pututu învăța atăta, că la o ocaziune oficială, unde funcționează ca primaru, în această țară numai într'o limbă e ertat a vorbi cuviinciosu, și acesta nu e cea — germană. Acasă ori în cercu privatu se pôte vâeta și în limba volapükă, der unde trebuie, are să respecte limba statului, căci așa se cade unui primaru.

La aceste bazele ungueresci răspunde „Sieb. Deut. Tgbltt“:

Asta-i o nouă dovadă pentru lăudata toleranță a Maghiarilor! Primarului unui orașu săseșu se nu-i fiă așa-dăru ertat a se servi de limba germană la o serbare a muncii industriale în preponderanță germane? În schimb însu îi permite „Ellenzek“ cu mariniția, a vorbi nemșese acasă în cămăruța sa liniștită! Toemai ca în Polonia rusescă!

Nu cumva și această ellenzekiană e menită a „desminți“ pe „Kreuzzeitung“ și pe „Volkszeitung“?

Correspondența „Gaz. Trans.“

Din tractul Buzei, Iunie 1890.

Stim. D-le Redactor! Astăzi a treia zi de Rosale s'a ținutu adunarea de primăvera a preoților din tractul Buzei, diecesa Gherlei, în parochia Szasz-Encs, situată în marginea tractului de cătră Someșu, la casa propriă a preotului localu, Iacobu Nechita, sub președința M. On. D. protopopu Ioan Filipanu.

Între alte obiecte de dezbateră, a venit înaintă cestiunea, că după ce în cele mai multe tracte nu se află bibliotecă tractuale, nu ar fi consultu ca bibliotecă acestui tractu, care de mai mulți ani e înființată și care dispune deja de multe opuri, să se desființeze?

S'a decis însu, ca încă cu mai mare energiă să se susțină și îmbunătățescă solvindu fiă care preotă taxa anuală de 1 fl. pentru această bibliotecă tractuală.

Mă bucură de această hotărîre, căci desființarea bibliotecii ar fi fostu o blamă pentru toți preoții din tractu, deoarece în locu ca să lucrăm pentru lățirea cultivei noastre românesce, după cum serecere mai alesu în timpul de aci, când noi Români suntem de tôte părțile încungiuțați de kulturegylet-uri, prin desființarea bibliotecii tocmai am fi negligiatū această datorință a noastră.

În cătu pentru celelalte dezbateri, acelea au decursu în armoniă și bună înțelegere. Între preoții acestui tractu, cari sunt omeni absoluți și toți tineri afară de unul mai veterantu, multămită Domnului, neînțelegeri nu se întâmplă, ceea ce mai cu sēmă este a se multămi M. On. D-nu protopopu Ioan Filipanu, care are tactica recerută și își cunoscă chiamarea sfântă ca conducătoru.

În fine nu potă trece cu vederea disertatiunea rostită de preotul Chereșeșu, despre superstițiune și eresuri, care a fostu atătu de bine lucrată și basată pe citate din s. Scriptură.

Melieșanulū.

Din tractul Vadului, Maiu 1890.

În 18 Maiu, după terminarea examenului, s'a ținutu în Bogata maghiară (comit. S. Dobêca) adunarea Reuniunii tractuale învățatoresce. Obiectele de pertractatū au fostu:

1. Alegerea unui secretaru.
2. Se propuse din partea membrilor reuniunii înființarea unei bibliotecii tractuale, spre care scopu fiă-care membru să se oblige a solvi câte 1 fl. Această propunere se primi cu unanimitate, ba fiindu de față și doi preoți și protopopul tractualu, aceștia promiseră a propune în sinodul lorū preoțescu, ca spre acestu scopu să solvescă fiă-care preotū câte 2 fl., ăr bibliotecă să fiă comună.
3. Din prețulu oltoiloru vânduți din grădina de pomărită a școlei, banii încurși să se folosescă exclusiv spre scupurī seolastice, asemenea și mulțele pentru scolarii, cari absenteză dela școlă.
4. Se cetesce disertatiunea „Pedicile pentru cari nu frecventeză elevii scolari școlă“, lucrată cu mare zelū și cetită de d-lu V. Enghiușu, învățatoru în Vad-Valea grosiloru.

Urmă apoi 5. Critica disertatiunii, și fiindcă în această zi se ținū și esamenulū, urmă 6. Critica esamenului.

7. Se determină ca locu alu ținerei fitorei adunări tractuale comuna Fodora.

8) S'a cetitū cercularulū dela comitetulū centralu (din Gherla), aducēndu ni-se între altele la cunoscința, că adunarea generală se va ține a 3-a și a 4-a zi de Rosalii în Deșiu.

Fiindu timpulū înaintatū, protocolulū se închise și subserise. După finirea acestora furămū invitați la pranzu la 3 ore p. m. la mēsa d-lui învățatoru Dionisiu Hossu, unde avurām o primire este așteptare bună.

V. G.

Literatură.

Valuta de aurū și cestiunea argintului. Sub acestu titlu a apărutū în tipografia „Gutenberg“ din Bucuresci o nouă broșură, de 46 pag. formatū mare 8°, alu căreia autorū este d-lu Andrei A. Popovici, absolventu alu Academiei comerciale și alu școlei înalte academice de comerțu diu Viena.

Mulțamită publică.

(Urmare.)

Comitetulū parochialu subscrisu aduce prin acestă mulțamită publică pentru sumele incurse dela On. domni mai josu însemnați, cari au dăruitū la clădirea unei biserici române gr. or. în piața Brașovului.*

Prin Onoratulū Domnū Virgiliu Popescu, prof. în Ploesci, s'au colectatū: dela Societatea economică „Viitorulū“ din Ploesci 100 lei, și dela Domni: Virgiliu Popescu 5 lei, Tudorica Ionescu, pescar

*) On. domni, cari au primitū liste de colectare, suntū rugați a trimite rezultatulū.

5 lei, Stanciu Stănescu brașovenū 5 lei, Radu Ionescu brașovenū 5 lei, Petrache Constantinescu, pantofaru 1 leu, Petre Ștefănescu funcționar 2 lei, Alex. Adionu 1 leu, Niță S. Cărlanu, bărbieru 1 leu. Preda Sechelarie 1 leu, Ghiță Dimitrescu, măcelaru 1 leu, Stanu Gheorge măcelaru 2 lei, George Radulū, lemnaru 1 leu, Vasilie Molnarū, curelaru 1 leu, Toma Dobre, percepțoru Urlați 1 leu, Matache Postelnicu, comerciantu 1 leu, Constantin Stanu, cojocarū 1 leu și Ioanū Dinescu 1 leu. Totalū 135 lei.

Prin On. Domnū Iacobu Zorca notaru în Vlădeni s'au colectatū dela D-nii: Iacobu Zorca, notaru 5 fl., Comuna politică din Vlădeni 4 fl., Biserica gr. or. din Vlădeni 3 fl., Iacobu Zorca, parochu 2 fl., Vasilie Peleiu, primaru 1 fl., Ioanū Podaru învățatoru, Toma Dragoșu, inv., Simeonū Balcășiu, Elefterie Stoica, Zacheiu Zorca, Iacobu Z. Micu, Toma Potcova, Ioanū Balcășiu, Chiprianu Potcova și Ioanū Potcova câte 50 cr. = 5 florini. Totalū 20 florini v. a.

(Va urma.)

Comitetulū parochialu românū gr. or. din cetatea Brașovului.

Bartolomeiu Baulescu Nicolae Pilția
pres. notarū

Cununiă. D-lu Constantinū Ioanovicu și d-ra Otilia Gogonea se vorū cununa Duminecă în 8 Iunie s. n. în biserica s. Nicolae din Zărnesci.

Logodnă. D-lu Dr. Aureliu Demianu, medicu, s'a logoditū cu d-ra Olivia Pecto din Aradū.

TELERGAMELE „GAZ. TRANS.“.
(Serviciulū de coresp. biuroului din Pesta.)

Brașovū, 6 Iunie. Escursiunea plānuită la Viena, Berlinū și Hamburgū nu se mai face.

Berlinū, 6 Iunie. Sgomotele despre o nenorocire a cancelarului imperiului au fostu pricinuite de întemplantarea, că pe când se întorcea Caprivi călare dela plimbare, calulū a cădutu; n'a fostu vătēmatu nici călărețulū, nici animalulū.

Bruxela, 6 Iunie. Ducele de Orleans a sositū aci și a fostu primitū de regele.

Belgradū, 6 Iunie. Unū numărū de 800 de Arnăuți au trecutū peste graniță, ca să devasteze teritoriulū Serbiei. Locuitorii și păzitorii graniței s'au opusū, lupta ținū de dimineța până la amēzi; în fine Arnăuții s'au retrasū. Din amēdouē părțile suntū perderi însemnate.

DIVERSE.

Ceasorniculū amorului. Intr'o zi veni unū tinerū englezū bogatū la celebrulū ceasornicarū din Paris, Breguet, unū artistū în meseria sa, și dișe:

„Domnule, așū vrea unū ceasornicu, care se conțină portretulū meu.“

— „Nimicu mai ușorū, domnule.“

— Însu eu voiū dăruī ceasorniculū și așū dori să știu la întorcerea mea de câte ori acea persōnă a deschisū ceasorniculū în lipsa mea; vreu să mai sciu, cătu timpulū a statū deschisū totū-dēuna seu cătu timpulū s'a nitatū la portretū acea persōnă.

Breguet zimbea. Ceasorniculū fū făcutū; înțērulū și gelosulū amorezū lū dăruī amantei sale și plecă. La întorcerea s'a lucruiū celū dintăiu fū să esameneze ceasorniculū miraculosū și veđū că fusese deschisū zilnicu de 3—4 ori, adese ori și peste nopte. Plinū de bucurie englezulū se cunună îndatū. Unū anū după căsătorie fū silitū să plece ărăși la drumū, lipsi 12 zile, se întorse acasă. Iu ceasorniculū și veđū. că nici nu era întorsū, d'apoi se fi fostū deschisū vre-odată.

(„Curier. Balassan.“)

Concursū de bucătăriă. La Parisū se organizēză acum unū concursū de bucătăriă, spune „România.“ Cu această ocaziune se vorū căuta feliori noue de mâncare reinviindu-se, decă nu cele grece, der celū puținū mâncările Romanilorū. Era vreme, zicu gastronomii din Parisū, de a face așa ceva, căci bucătăriile celorlū mai bune birturi ajunsesē într'unū halū de plānsū. Care să fiă cauza aces-

tei decadente? Se pôte pe deoparte să fiă faptulū, că bucătarii fumēză și beau prea multū și prin acestă și-au stricatū gustulū, pe de altă parte pôte fi tendența lorū de a da bucatelorū totū felulū de forme strălucite, cari s'fi încante vedereu și îndatū ce le-ai tăiatū se nu le poți atinge. Ori-cum, gastronomii au de gânditū...

Amorezatū după doică. La Berlinū s'a celebratū o căsătorie ciudată. Unū tinerū rusū de familie bună și cu avere, anume Geiger, a fugitū din patriă la Berlinū împreună cu doica sa spre a se cununa. — Ciudate lucruri mai auđi în lumea asta!

Necrologū.

Subscriși anunță cu inima frântă de durere încetarea din viață a neuitatului și inbitului lorū tată, moșu, frate, socru, unchiu, cumnatū și afinu:

Basilii Dănilă,
parochu gr. cat. alu Budatelecului,
întemplatū la 4 Iunie n. c. în anulū alu 60-lea alu etății și alu 32-lea alu serviciului seu preoțescū, decoratū cu medalii și cruce pentru merite în lupte. Osemintele scumpului decedatū se vorū depune spre repausū eternū Sămbătă în 7 Iunie n. c. după ritulū bisericei gr. cat. în cimiterulū românū din locū. — Pe defunctū ilū deplāngū nemāngăiații sei fi: Laura m. Maioreanū, Ieronimū clericu și Maria Silvia; nepoții: Aurelia, Iacobū și Otilia Maioreanū; Georgiu Dănilă, administr. par. Cheța, Aurelia Danū năso. Germanū, Pompeiu Germanū medicinistū, Virginia Bozacū n. Germanū, Nicolau, Basiliu, Alesandru, Georgiu Deacu; frații: Maria Rațiu, Gregoriu Deacu, Ana Germanū n. Deacu, Sofia Hopărteanū n. Deacu; ginerele: Iacobū Maioreanū, cooperatorū par. în Nepostu, cumnații: Ioanū Germanū, parochu în Sămbotelecu, Ioanū Mezei, jude la tabla regescă, Eliū Hopărteanū; afini: Catarina Mezei n. Rațiu, Elisa Dănilă n. Lugoșanū, Ioanū Danū, medicu cerc., Ioanū Bozacū, cooper. par., Ana Deacu n. Șerbanū și alți numeroși consăngenī și afini.

Budatelecu, 5 Iunie 1890.
Fiă'i țērina ușorā și memoria bine-cuvēntatā!

Ioanū Iovescu, preotū gr. or. în Bruznicū, comit. Cărașu, a rēposatū în 11 Maiu v. c. în etate de 54 ani, după ce servi ca preotū la altarulū Domnului timpū de 32 ani, lāsāndū în vėduvia pe soția sa Sofia cu fiu sei: Elena, Aureliū, Lucreția, Tecla măr. Jucu, Liviusū, Emilia, Ioanū, Sofia și Partenie, precum și întreaga comună, care la înmormēntarea sa, sēvrșitā în Dumineca Sānților părinți, luā parte cu micū cu mare. În mormēntarea se făcū prin 5 preoți însoțiți de 3 învățatori, ăr la fine veteranulū preotū din Lipova, D-lu Iosifū Suciu, a rostitū o predică pētrunđtore, care a storsū lacrimi din ochii tuturorū ascultătorilorū.

Rēposatulū a fostū unū preotū foarte zelosū întrū împlinirea oficiului seu, pentru ceea ce cu toții îi dicemū: sē-i fiă țērina ușorā și memoria bine-cuvēntatā!
Bruznicū, 14 (26) Maiu 1890.

A. F.

Cursulū la bursa de Viena
din 4 Iunie et. n. 1890

Renta de aur 4%	104.15
Renta de hărtia 5%	99.70
Imprumutulū căilorū ferate ungare	
aur	116.20
dto argintū	96.20
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (1-ma emisiune)	---
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (2-a emisiune)	---
Amortisarea datoriei căilorū ferate de ostū ungare (3-a emisiune)	113.—
Bonuri rurale ungare	89.10
Bonuri croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijina de vinū ungurescū	---
Imprumutulū cu premiulū ungurescū	137.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	127.75
Renta de hărtia austriacă	89.—
Renta de argintū austriacă	89.95
Renta de aur austriacă	109.55
Losuri din 1860	13.50
Acțiunile băncei austro-ungare	966.—
Acțiunile băncei de creditū ungar.	345.50
Acțiunile băncei de creditū austr.	306.—
Galbeni împērătesci	5.56
Napoleon-d'ori	9.32
Mărci 100 imp. germane	67.92 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	116.80

Editorū și redactorū responsabilū:
Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul pieței Brașov

Table with exchange rates for various currencies like Banconote românești, Argint românesc, Napoleon-d'or, etc.

Nru. 6745—1890. 346,2—1 Szám 479—1890 tkvi. 341,1—1

PUBLICAȚIUNE

Facerea șoselei la Stupini dela biserica română gr. or. de acolo până la Hotarul boiloră întră Lunca vițelilor și Rogoaze, precum și furnitura materialului de piatră...

Suma după devisă pentru construirea drumului mai întâiu amintit face 6204 fl., er pentru alți doilea drum suntă a se preda 1465 metri cubici piatră...

Deschiderea ofertelor intrate se face în publică la locul arătată la 12 ore precis în aceeași zi.

Condițiunile amărunchite pentru ofertă, măsurătoare și devisă se pot vedea până la ziua pertractării ofertelor...

Brașov, 31 Maiu 1890. Magistratul orașenesc.

Arveresi hirdetményi kivonat.

A Fogarasi kir. járásbíroság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pandrea Danile végrehajtatónak Ludu Luon és társ végrehajtást szenvedő elleni 2 frt. 2 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék a Fogarasi kir. járásbíroság területén lévő Marginen községben fekvő a margineni 7 szám tkjvben foglalt:

Table with columns for property numbers and descriptions, listing various lots for auction.

elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1890 évi Junius hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor Marginen község házához megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi: LX t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt vadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíroságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Fogaras 1890 évi Február hó 24-ik napján. A fogarasi kir. járásbíroság mint telekkönyvi hatóság.

Avisu d-lorú abonati!

Rugám pe d-nii abonati ca la renoirea prenumeratiunei se binevoiasca a scrie pe cuponulu mandatului postalu si numerii de pe fasia sub care au primitu diarulu nostru pana acuma.

Totodata facemu cunoscutu tuturor D-loru abonati, ca mai avem din anii trecuti numerii pentru complectarea colectiunilor „Gazetei”, precum si cateva intregi colectiuni, pentru cari se potu adresa la subsemnata Administratiune in casu de trebuinta.

Administraj. „Gaz. Trans.”

Anuntiu.

Subscrișii avemu onorea a face cunoscutu, cumca primim compunerea de proiecte pentru cladiri si deslegarea problemelor tehnice de ori-ce natura; apoi executarea de cladiri, lucrari de beton, apeducte, punerea in stare uscata a zidurilor umede etc., pe langa prețurile cele mai moderate si prestarea garanției recerute.

Totu aici se pote procura Portland si Romancement prima calitate in saci cu prețuri moderate.

GARTNER & MAZUCHI

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se potu cumpera in tutungeria I. Gross, si in libraria Nicolae Ciurcu.

Mersulu trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Iunie 1890.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predcalu, Predcalu-Budapesta, etc.), train types, and departure/arrival times.

Nota: Numerii inuadraj cu linii grose insemneza orele de noapte.